

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH120016
NAZWA
OBSZARU Torfowiska Orawsko-Nowotarskie

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH120016	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Torfowiska Orawsko-Nowotarskie

1.4. Data opracowania 2005-02	1.5. Data aktualizacji 2023-12
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-04
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	Brak danych
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	Nie wydano rozporządzenia

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
19.7662

Szerokość geograficzna
49.4356

2.2. Powierzchnia [ha]:

8255.62

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL21	Małopolskie
------	-------------

2.6. Region biogeograficzny

Alpejski (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3220			4.13		M	A	C	A	A
3230			4.13		M	A	A	B	A
3240			4.16		M	A	C	A	A
6230			20.33		M	A	B	C	B
6430			0.83		M	D			
6510			61.09		M	D			
6520			1658.46		M	A	C	C	B
7110			366.41		M	A	A	C	A
7120			250.12		M	B	A	B	B
7140			299.68		M	A	C	B	A
7150			1.0		M	C	A	C	C
7230			24.74		M	B	B	B	C
91D0			1007.18		M	A	A	B	A
91E0			65.22		M	A	C	B	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).

- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A	1193	Bombina variegata			p				P	M	C	B	C	C
M	1352	Canis lupus			r				P	M	D			
M	1355	Lutra lutra			r				P	M	D			
A	2001	Triturus montandoni			p				P	M	C	B	C	C
I	1032	Unio crassus			p				P	M	C	B	B	C
I	1014	Vertigo angustior			p				R	M	C	B	C	C
I	1013	Vertigo geyeri			p				P	M	B	B	A	A

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N16	1.33
N23	0.34
N10	29.21

N07	18.24
N19	2.67
N17	38.81
N12	9.4
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar jest fragmentem Kotliny Orawsko-Nowotarskiej, której powstanie związane jest z wypiętrzeniem górotworów Beskidów i Tatr. Dno Kotliny zbudowane jest z fliszu karpackiego z naniesionymi utworami czwartorzędowymi. W plejstocenie spływające z gór prarzeki naniosły tu warstwy żwirów, piasków i nieprzepuszczalnych ilów. Grubość ich pokładów dochodzi do 1300 m. Torfowiska Nowotarskie to rozległy, należący do największych w Polsce południowej, kompleks torfowisk wysokich oraz borów sosnowych i świerkowych. Około 9-10 tys. lat temu rozpoczął się, trwający do dziś, proces wzrostu torfowisk. Należą one do typu bałtyckiego. W najlepiej zachowanych fragmentach (m.in. w północnej części Puścizny Wielkiej) mają wyraźnie zaznaczoną strukturę kępkowo-dolinkową. Obszar poprzecinany jest licznymi potokami, wzdłuż których utrzymują się łąki ostrożeńiowe, a gdzieś tam młaki. Pozostała część terenu zajęta jest przez łąki kośne, głównie mieczykowo-mietlicowe, z których część jest nieużytkowana od kilku lat. Fragmenty obszaru odwadniane są rowami melioracyjnymi. Na okrajki torfowisk, które uległy już przesuszeniu, wkraczają gatunki łąkowe. Południową część obszaru pokrywają bory bagienne. Specyficzne, skrajne warunki Środowiska powodują, iż ostoja jest obszarem bytowania borealnych gatunków roślin i zwierząt. Badania paleontologiczne pozwoliły poznać florę i faunę tego terenu, a także dostarczyły danych o początkach działalności człowieka. W obręb obszaru wchodzi także odcinek koryta Czarnego Dunajca, który zachował tu naturalny charakter. Związana jest z nim charakterystyczna dla rzek górskich roślinność, zwłaszcza zarośla wierzbowe i wrześniowe na kamieńcach.

4.2. Jakość i znaczenie

Dla obszaru Natura 2000 procedowana jest zmiana granic obszaru (połączenie z obszarem PLB120007 we wspólny obszar Natura 2000 PLC120003 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie). W dniu 14 marca 2019 r. Minister Środowiska, po uzyskaniu zgody Rady Ministrów (uchwała z dnia 8 lutego 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu "Lista zmian granic obszarów Natura 2000", M.P. z 2019 r., poz. 208), przekazał Komisji Europejskiej listę proponowanych zmian obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty. Po akceptacji KE granice obszaru i informacje zawarte w SDF zostaną zaktualizowane. W odniesieniu do terenów przewidzianych do włączenia w granice obszarów Natura 2000 wymienionych w ww. uchwale RM zastosowanie ma art. 33 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody. Przebieg zmienianej granicy dostępny jest w geoserwisie (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>).

Jeden z największych w Polsce, cenny kompleks zbiorowisk torfowiskowych. Stwierdzono tu występowanie 12 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 7 gatunków z załącznika II tej dyrektywy. W obrębie obszaru znajduje się jedno z zaledwie 3 potwierdzonych w ostatnich latach stanowisk *Coenagrion ornatum* w Polsce. Występuje tu wiele rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków roślin naczyniowych. Obszar ważny dla ochrony bioróżnorodności: w ciekach na terenie torfowisk występują rasy (podgatunki) ryb uznane za specyficzne dla tych wód. Są to: płoć karpacka *Rutilus rutilus carpathorossicus*, kielb dunajski *Gobio gobio obtusirostris* i certa *Vimba vimba carinata*. Jedyne znane miejsce występowania czerwca *Ericoccus podhalensis*. Występuje tu jedna z 3 najliczniejszych w Polsce populacji szlaczkonii torfowiskowego *Colias palaeno*; ma tu swoje stanowiska także kilka innych, zagrożonych w skali kraju gatunków bezkręgowców.

Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków, zwłaszcza cietrzewia.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
	Zagrożenia	Zanieczyszczenie	Wewnętrzne

Poziom	i presje [kod]	(opcjonalnie) [kod]	/ zewnątrzne [i o b]
L	F02.03		i
L	F03.02.03		i
H	C01.03		i
M	C01.03.01		i
L	B02.02		i
L	B		i
L	E03.01		i
M	A02		i
M	F04		o
L	G02.07		i
M	E01		o
M	C01.01		i
L	F04		i
L	B01		i
L	B02.01		i
M	F03.01		i
L	F01		o
M	X		b
L	J02.05		o
L	A01		i

Oddziaływania pozytywne

Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnątrzne [i o b]
M	A03		i
L	B01		i
M	X		b
L	B		i
M	F03.01		i
L	A04		i
L	F01		o
L	F02.03		i
L	G02.07		i
L	B02.02		i
L	B02.01		i
M	E01		o
L	A01		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ	[%]

Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

- 2005 Pilotażowy plan ochrony obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie. msc. IOP PAN, Kraków Anonymus. 1988. Dokumentacja podstawowa projektowanego parku krajobrazowego Torfowiska Orawsko-Nowotarskie. Biuro Stud. i Doradz. Ekol., Warszawa. Anonymus. 1999. Ocena aktualnego stanu wartości przyrodniczych torfowisk oraz terenów przyległych z określeniem możliwości ograniczonego, kontrolowanego pozyskania mchów torfowców na obszarze gmin Lipnica Wlk. i Jabłonka. Czarny Dunajec, Nowy Targ, Peat-Pol, Kraków. Cichocki W. 2001-2002. Dane niepublikowane (unpublished data). Cichocki W. 2002. Bory Orawsko-Nowotarskie. Przewodnik edukacyjny. Stow. Krajobr., Kraków. ss. 31. Cichocki W. 2002. Dane niepubl. – Torfowisko Orawsko-Nowotarskie. Cisko G., Cichocki W. 1994. Torfowiska wysokie Borów Nowotarskich. Muz. Tatr. im. Chałubińskiego, Zakopane. ss. 30. IOP PAN 2006 Weryfikacja bazy danych i propozycja nowych specjalnych obszarów ochrony siedlisk w regionie alpejskim. Raport z realizacji umowy Nr 1/Natura2000/2006. Maszynopis. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Jadwiga Barga-Więclawska 2010 Raport z przeprowadzonych badań stanu populacji poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior* (Jeffreys, 1830) oraz poczwarówki jajowatej *Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849) na terenie Obszaru Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH 120016 Koczur A. 1996. Zmiany powierzchni i stanu zachowania torfowisk wysokich koło Ludźmierza w ostatnim stuleciu. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 52,5: 25-38. Koczur A. 2002. Dane niepublikowane - Torfowisko Orawsko-Nowotarskie. Msc. Łabędzki A. 2001. Informacje niepublikowane (unpublished data). Perzanowska Joanna 2007 Plan lokalnej współpracy na rzecz ochrony obszaru Natura 2000 - PLH120016 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie Ministerstwo Środowiska Rafiński J. 2001. *Triturus montandoni* (Boulenger, 1880) traszka karpacka. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. Red. Z. Głowaciński. wyd. II 283-285. Świerad J. 2003. Płazy i gady Tatr, Podhala, Doliny Dunajca oraz ich ochrona. Wyd. Nauk. Akademii Pedagogicznej, Kraków. WZR wojew. małopolskiego. 2002. Dane niepublikowane (unpublished data).

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	100.0	PL02	1.39		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Bór na Czerwonym	+	1.39
PL04	Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu	*	100.0

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie
Adres:	Polska Mogilska 25 31-542 Kraków
Adres e-mail:	sekretariat.krakow@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH120016

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--